

ารพัฒนาโปรแกรมการให้การปรึกษาครอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย

Family Counseling Program Development for Decreasing Aggressive Behavior of Kindergarten Children in Lower Southern Thailand

..... วิจิตรา สายอ่อง

..... นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

..... มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

..... Email: vij.seyong@gmail.com

บทคัดย่อ

การสื่อสารที่ไม่เหมาะสมในครอบครัว เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาลก่อตัว และเพิ่มความรุนแรงขึ้นเมื่อได้รับสิ่งยั่วยุหรือสิ่งเร้า โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ท่ามกลางสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย การศึกษานวัตกรรมโปรแกรมการให้การปรึกษาครอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทยจึงมีความสำคัญ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ค้นหาแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว และ 2) สร้างโปรแกรมการให้การปรึกษาครอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยใช้ทฤษฎีการให้การปรึกษาครอบครัวของชะเทียร์ การออกแบบวิจัยเป็นแบบผสมผสาน มีการประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือครอบครัวที่บุตรอยู่ชั้นอนุบาล ช่วงอายุ 4-5 ปี ในจังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ มาตรฐานลักษณะครอบครัว มาตรฐานการอบรมเลี้ยงดูบุตร มาตรฐานพฤติกรรมก้าวร้าวบุตร มาตรฐานพฤติกรรมก้าวร้าวนักเรียน และมาตรฐานความพึงพอใจต่อการให้การปรึกษาครอบครัว ผลการศึกษา พบว่า 1) บิดามารดาที่มีบุตรก้าวร้าว ส่วนใหญ่อบรมเลี้ยงดูบุตรแบบควบคุม และมีการสื่อสารในครอบครัวที่ไม่เหมาะสม ทั้งด้วยภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทาง เช่น ดุด่า ทุบตี หรือหยิก 2) โปรแกรมที่สร้างขึ้น เป็นการบูรณาการระหว่างแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว เข้ากับกระบวนการให้การปรึกษาครอบครัวตามทฤษฎีของชะเทียร์ และ 3) ประสิทธิภาพของโปรแกรมในเชิงคุณภาพ ครอบครัวกรณีศึกษา

สะท้อนว่า “พฤติกรรมก้าวร้าวของบุตรทางร่างกาย และวาจาเปลี่ยนแปลงไปในทางเหมาะสมขึ้น” และเชิงปริมาณ พบว่าการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางร่างกาย และวาจาของบุตร หลังการให้การปรึกษารอบครัวลดลง ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าทฤษฎีการให้การปรึกษารอบครัวของเซเทียร์ ใช้ได้ผลต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล และโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นนำไปใช้ในการแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาลได้ โดยครอบครัวมีส่วนสำคัญในการแก้ไข และพัฒนาพฤติกรรมของบุตร ทั้งนี้ ผู้ให้การปรึกษาในสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นๆ สามารถนำโปรแกรมไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไปหรือเป็นรายการณิ

คำสำคัญ: การให้การปรึกษารอบครัวของเซเทียร์ การวิจัยแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

Abstract

Improper communication in the family is one reason leading to aggressive behavior in kindergarten students, and tending to be more severe when being driven by stimulus, particularly, students who are living in the insurgency areas in the lower Southern Thailand. An innovative counseling program for families is a vital way out. This research aims to 1) find out a plan for fostering children and patterns for family communication; and 2) construct a family counseling program to reduce aggressive behavior via action research applying Satir's theory of family therapy. The research combines qualitative and quantitative techniques to evaluate the effectiveness of the program. The sample is from families with aggressive kindergarten kids, aged 4-5, in Yala and Pattani provinces. The research instruments include measurements of family characteristics, measurements of child-raising, measurements of aggressive behaviors, and measurements of counseling satisfaction. The study reveals that 1) aggressive children are raised under the control of parents and exposed to improper communication in terms of words, features and gestures, such as beating, yelling or pinching; 2) the program being constructed is the integration of a child-raising plan and the pattern of family communication with Satir's theory of family therapy; 3) regarding the qualitative effectiveness of the program, aggressive behavior both physical and verbal has become more proper; meanwhile, regarding quantitative effectiveness, aggressive behavior physical and verbal is also declining. These confirm that Satir's theory and the program being developed are effective; counselors in schools or other entities are advised to apply the program according to individual context or case. However, the family still plays an important role in the amendment and development of child behavior.

Keywords: Satir's Family Counseling, Mixed Methods Research, Action Research

บทนำ

เด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่ายิ่งในการพัฒนาประเทศ เป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม เป็นผู้สืบสานวัฒนธรรมประชาธิปไตยและวัฒนธรรมทางการเมือง เป็นอนาคตของครอบครัว และชุมชน อนาคตของประเทศชาติจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็ก (อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณ และวิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี, 2542) การพัฒนาเด็กในช่วงวัยแรกเกิดจนถึง 5 ปี ถือเป็นช่วงเวลาสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่สุด ในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ที่ยั่งยืนและป้องกันปัญหาสังคมในระยะยาว (สิริมาภิธยาณันตพงษ์, 2545) โดยเฉพาะปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งเริ่มบ่มเพาะขึ้นตั้งแต่ช่วงวัยทารก

เด็กช่วงวัย 4-5 ปี หรือวัยอนุบาล จะเรียนรู้และจดจำพฤติกรรมจากการพูด อารมณ์ การแสดงกริยาท่าทางต่างๆ ผ่านตัวแบบที่เด็กพบเจอ และเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้นโดยไม่รู้ตัว การเลียนแบบเป็นตัวแปรสำคัญที่ยั่วยุให้เด็กแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทั้งการเลียนแบบจากสังคม เช่น ครู และเพื่อนร่วมชั้นเรียน สื่อสารมวลชน มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างพฤติกรรมโน้มเอียงจิตใจ และทัศนคติของเด็กให้เห็นผิดเป็นชอบ โดยเฉพาะพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความก้าวร้าวรุนแรง จากผลการศึกษา พบว่าอิทธิพลของสื่อที่มีความรุนแรงส่งผลให้เด็กมีความคิด อารมณ์ มีการจดจำ และเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงตามมา (Browne & Hamilton-Giachrisis, 2005; Hogan, 2005)

บิดามารดาที่แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น พุดจาหยาบคาย ทะเลาะ และทุตีกันให้เด็กเห็น เด็กก็จะซึมซับ จดจำ และเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้น (สตีล คัมพรีพอนันต์, 2554) ฟรอยด์ (Freud, 1856-1939) เชื่อว่าเด็กชายจะพยายามเลียนแบบพฤติกรรมให้เหมือนบิดา ส่วนเด็กหญิงจะเลียนแบบพฤติกรรมให้เหมือนมารดา ซึ่งพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของครอบครัวในการเป็นตัวอย่างของเด็ก

การสื่อสารที่ไม่เหมาะสมในครอบครัว เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวก่อตัว และเพิ่มความรุนแรง

ยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัวส่งผลต่อการรับรู้ อารมณ์ ความรู้สึก และทำให้สัมพันธ์ภาพในครอบครัวไม่เหนียวแน่นไร้ซึ่งความสุข ผ่องพรรณเกิดพิทักษ์ กล่าวถึงปัญหาครอบครัว ส่วนใหญ่เกิดจากสมาชิกครอบครัวขาดการสื่อสารแบบตรงไปตรงมา ทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่น ขาดที่พึ่งพิงทางจิตใจ เมื่อมีปัญหาจึงไม่สามารถปรึกษาใครได้ (วรารณ ตระกูลสฤษดิ์, 2545; สุพร เสียนสลาย, 2550; อุมพร ตรังสมบัติ, 2544) ทำให้ความก้าวร้าวยังคงดำเนินต่อไปในช่วงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่

พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาลในประเทศไทย มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น (กรมสุขภาพจิต, 2547) จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โครงการติดตามสภาพเด็ก “ไชลด์ วอทช์” (child watch) ในรอบปี 2547-2548 พบว่าสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน มีปัญหาด้านลบมากกว่าด้านบวก (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2553) สอดคล้องกับผลการสำรวจบิดามารดาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,000 คน ที่มีบุตรในช่วงวัย 2 ถึง 7 ปี เกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กที่บิดามารดาเป็นห่วงมากที่สุด พบว่าอันดับหนึ่ง คือการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง โดยสาเหตุหลักมาจากความอ่อนแอของสถาบันครอบครัว เนื่องจากบิดามารดามีเวลาอบรมสั่งสอนบุตรน้อยลง (กรมสุขภาพจิต, 2548)

จากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย สะท้อนถึงการได้รับประสบการณ์จากการอบรมเลี้ยงดู การถ่ายทอดความรู้ การปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรม และความเชื่อที่ไม่เหมาะสมตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก ปัจจัยดังกล่าวสามารถทำนายความก้าวร้าวที่เพิ่มความรุนแรงขึ้นในช่วงวัยรุ่น และดำเนินต่อไปในช่วงวัยผู้ใหญ่ ผลพวงจากการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ถือเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมของการใช้ความก้าวร้าวรุนแรง เพื่อทำลายล้างและตอบสนองในสิ่งที่ตนต้องการ ความก้าวร้าวรุนแรงดังกล่าว ส่งผลให้เกิดความเสียหาย

ต่อทุกภาคส่วนทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค ตลอดจนกระทบกระเทือนต่อการพัฒนาประชาธิปไตยและการเมืองไทย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยมีความประสงค์จะศึกษาเพื่อหาวิธีการให้พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กลดลง ก่อนที่จะก้าวข้ามไปสู่วัยอื่นๆ ซึ่งจะแก้ยากขึ้นเรื่อยๆ ตามวัย โดยผู้วิจัย สนใจจะศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ช่วงอายุ 4-5 ปี โรงเรียนอนุบาลศรีบำรุง จังหวัดยะลา โรงเรียนอนุบาลยะลา จังหวัดยะลา โรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านตลาดเก่า) จังหวัดยะลา และโรงเรียนเจริญศรีศึกษา จังหวัดปัตตานี โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากครอบครัวที่บุตรมีพฤติกรรมก้าวร้าว จากกระบวนการสื่อสารในครอบครัวไม่เหมาะสม ที่มีคะแนนจากการตอบมาตราวัดพฤติกรรมก้าวร้าว นักเรียน มาตราวัดพฤติกรรมก้าวร้าวบุตร และมาตราวัดการอบรมเลี้ยงดูบุตร รวมกันตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 75 ขึ้นไป

การตัดสินใจเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในพื้นที่พหุวัฒนธรรม และจากสถิติ เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี ยังคงมีอยู่ค่อนข้างน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัย สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ง่ายขึ้น และมีความปลอดภัยในการเก็บข้อมูล การเข้าถึงปรากฏการณ์ที่แท้จริงของกลุ่มตัวอย่าง ย่อมทำให้ผู้วิจัย ได้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในบริบทของสังคม และการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลาย จะนำมาซึ่งข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงในเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เพื่อผู้วิจัย จะได้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการประเมิน และวิเคราะห์ครอบครัว อันจะนำไปสู่การให้การปรึกษาต่อไป

ในการให้การปรึกษา ผู้วิจัยนำทฤษฎีการให้การปรึกษารอบคอบของชะเทียร์มาประยุกต์ใช้ ทฤษฎีดังกล่าวมีผู้นำไปใช้ในหลากหลายวัฒนธรรมและประเทศทั้งในทวีปยุโรป และทวีปเอเชีย เช่นประเทศฮ่องกง สำหรับประเทศไทยมีผู้นำทฤษฎีของชะเทียร์มาใช้กัน

อย่างแพร่หลาย กระทั่งมีการก่อตั้ง “สมาคมพัฒนาศักยภาพมนุษย์และจิตบำบัดแนวชะเทียร์” แนวคิดของชะเทียร์เกี่ยวกับการให้การปรึกษารอบคอบเป็นแนวคิดแบบกลางๆ ที่มีความเป็นสากล กล่าวคือมีความเป็นไปได้สำหรับการนำไปใช้ในทุวัฒนธรรม ผู้วิจัยเชื่อว่าในพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นพหุวัฒนธรรม การนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการสร้างโปรแกรมการให้การปรึกษารอบคอบคร่าวๆ น่าจะเป็นไปได้ โดยผู้วิจัยจะมีการปรับใช้เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อค้นหา และวิเคราะห์แบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัวที่บุตรมีและไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว
2. เพื่อสร้าง และศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการให้การปรึกษารอบคอบ เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ก่อนและหลังการทดลอง

สมมติฐานของการศึกษา

เพื่อค้นหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ในข้อ (2) คือ ผลของการใช้โปรแกรมการให้การปรึกษารอบคอบ พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกัน

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัย ทบทวนวรรณกรรม เพื่อเป็นแนวทางสำหรับพัฒนาโปรแกรมการให้การปรึกษารอบคอบ ผู้วิจัยสรุปพอสังเขป ดังนี้

1. การให้การปรึกษารอบคอบตามทฤษฎีของชะเทียร์ มีปรัชญาพื้นฐานคือมุ่งเน้นการเพิ่มความภาคภูมิใจในตนให้เกิดขึ้นกับสมาชิกครอบครัว ด้วยการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ภายในระบบครอบครัว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และเกิดขึ้นได้เสมอสำหรับบุคคล (O' Halloran & Weimer, 2005)

เนื่องจากบุคคลมีความสามารถในการเจริญเติบโต มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลง และมีความสามารถในการทำความเข้าใจสิ่งใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง (Haber, 2002) ซะเทียร์ และแบลด์วิน (Satir & Baldwin, 1983) เชื่อว่าครอบครัว จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารของสมาชิกครอบครัว เมื่อสมาชิกครอบครัวมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ขัดแย้งกัน และตำหนิกัน บรรยากาศเช่นนี้ จะทำให้สมาชิกครอบครัวมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ เพราะฉะนั้นในการให้การปรึกษารอบครัว ผู้ให้การปรึกษาต้องพยายามปรับเปลี่ยนแนวคิดของผู้รับการปรึกษาให้เกิดความภาคภูมิใจในตนมากขึ้น

ซะเทียร์ เชื่อว่าความภาคภูมิใจในตน เป็นรากฐานสำคัญของสุขภาพจิต จากการสื่อสารของบิดามารดา เด็กจะเรียนรู้โดยการตีความจากคำพูด น้ำเสียง การสัมผัส ตลอดจนการแสดงกิริยาท่าทางต่างๆ จนหล่อหลอมเป็นรูปแบบการสื่อสาร การเจริญเติบโตในครอบครัวที่ไม่ตระหนักรู้อารมณ์และความรู้สึกของตน หรือหากตระหนักรู้แต่เก็บกดอารมณ์ไว้ ทำให้เกิดบรรยากาศของความเฉื่อยทางอารมณ์ สมาชิกจะหลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และมุ่งสนใจกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวกับกิจกรรมครอบครัว ส่งผลต่อปฏิสัมพันธ์และสุขภาพจิตของสมาชิกครอบครัว

2. ลักษณะพฤติกรรมตามพัฒนาการ: เด็กช่วงวัยอนุบาล เป็นช่วงที่พัฒนาทักษะการรับรู้ทางความคิด มีความอยากรู้อยากเห็น เป็นช่วงที่เกิดการเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่รอบๆ ตัว เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมต่างๆ จากบิดามารดา ในการอบรมเลี้ยงดูบิดามารดาควรสอนแบบค่อยเป็นค่อยไป กระตุ้นให้เด็กได้ซักถามและลงมือกระทำ เพื่อฝึกความคิดริเริ่ม เพราะการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็กวัยนี้ บิดามารดาจึงควรใช้รูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ อันส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ บิดามารดาจึงไม่ควรใช้วิธีการดุด่าจนเด็กเกิดความกลัว เนื่องจากอาจทำให้พัฒนาการของเด็กหยุดชะงักและนำมาซึ่งการ

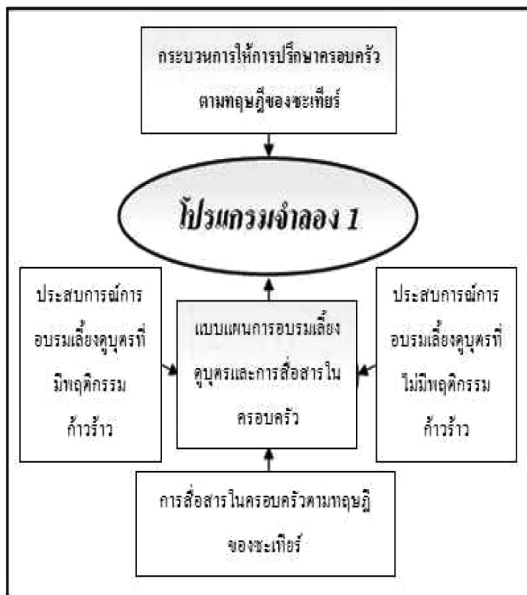
แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวได้ในภายหลัง ทั้งนี้ พัฒนาการในแต่ละขั้นจะมีวิกฤติการณ์ทางสังคมเกิดขึ้น หากบุคคลไม่สามารถผ่านวิกฤติการณ์ในขั้นใดขั้นหนึ่ง ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาต่อพัฒนาการในขั้นถัดไป ทำให้เกิดความบกพร่องทางจิตสังคม และเกิดปัญหาทางจิตใจตามมาภายหลัง (Boeree, 2007)

3. พฤติกรรมก้าวร้าว มีแหล่งที่มา 3 แหล่ง คือ (1) เกิดจากสภาวะขาดยั้งคิดตัวบุคคลมาแต่เกิด (2) เกิดจากการกระทำที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ และ (3) เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคับข้องใจกับสถานการณ์กระตุ้น ทั้งนี้ ผู้วิจัย เชื่อว่ากระบวนการขัดเกลาทางสังคมสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาลได้ โดยผ่านการเรียนรู้จากการกระทำ (Tremblay, 2002, 2003) มีเป้าหมายสำคัญคือ สถาบันครอบครัว จากการอบรมเลี้ยงดูผ่านตัวแบบ ทั้งที่เป็นบุคคลและสัญลักษณ์ (Bandura, 1973) ด้วยการถ่ายทอดความรู้ และค่านิยมผ่านกระบวนการสื่อสารที่เหมาะสม ขณะเดียวกัน หากกระบวนการสื่อสารไม่เหมาะสม เด็กอาจเกิดความคับข้องใจ เก็บกดทางอารมณ์ และส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวได้ในภายหลัง (Aronson et al., 2007)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่ ปัจจัยด้านชีวภาพ จากผลการวิจัยของ แบงค์ส และแจคคริน (Banks & Jacklin, 1996) พบว่าอาชญากรวัยรุ่นชาย มีปริมาณฮอร์โมนเพศเทสโทสเตอโรน (testosterone) สูงกว่ากลุ่มนักเรียนชาย ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมภายในตัวเด็ก และสภาพแวดล้อมภายนอก อาทิ การอบรมเลี้ยงดู เพื่อน การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และการเล่นวิดีโอเกมที่มีความรุนแรง ส่งผลให้พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กรุนแรงขึ้น เนื่องจากเด็กเกิดการจดจำและเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดีจากสื่อ (McVey & Mary, 1999; Tatum, 2000) อิทธิพลของสื่อที่มีความรุนแรง ส่งผลต่อความคิด อารมณ์ และการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว (Browne & Hamilton-Giachritsis, 2005; Hogan, 2005)

กรอบแนวความคิด

กรอบแนวความคิดในการสร้างโปรแกรมจำลอง 1 เป็นโปรแกรมต้นแบบ สำหรับนำไปพัฒนาเพื่อให้ได้มาซึ่งโปรแกรมการให้การศึกษาคอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล การสร้างโปรแกรมจำลอง 1 เกิดจากการบูรณาการกระบวนการให้การศึกษาคอบครัวตามทฤษฎีของเซเทียร์เข้ากับแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว

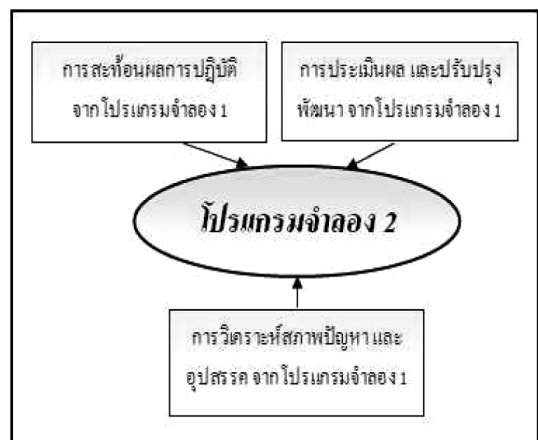

รูปที่ 1: กรอบการสร้างโปรแกรมจำลอง 1

จากรูปที่ 1 อธิบายได้ว่าการสร้างโปรแกรมจำลอง 1 ขึ้นอยู่กับ (ก) กระบวนการให้การศึกษาคอบครัวตามทฤษฎีของเซเทียร์ และ (ข) แบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว ประกอบด้วย (1) ประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว (2) ประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว และ (3) การสื่อสารในครอบครัวตามทฤษฎีของเซเทียร์

การพัฒนาโปรแกรมจำลอง 1 สู่โปรแกรมจำลอง 2 ผู้วิจัย นำโปรแกรมจำลอง 1 ให้การศึกษาคอบครัวกรณีศึกษา (รายครอบครัว) โรงเรียนอนุบาลศรีบำรุง

จังหวัดยะลา จำนวน 3 ครอบครัว ประกอบด้วย กรณีศึกษาคอบครัวที่ 1 กรณีศึกษาคอบครัวที่ 2 และกรณีศึกษาคอบครัวที่ 3 ใช้ระยะเวลาทดลองครอบครัวละ 5 ครั้ง สัปดาห์ละ 1 ครั้งๆ ละ 60 นาที ทั้งนี้ ก่อนเริ่มการให้การปรึกษา ผู้วิจัย ขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกภาพบันทึกเสียง และการจดบันทึก เพื่อเก็บประเด็นสำคัญ

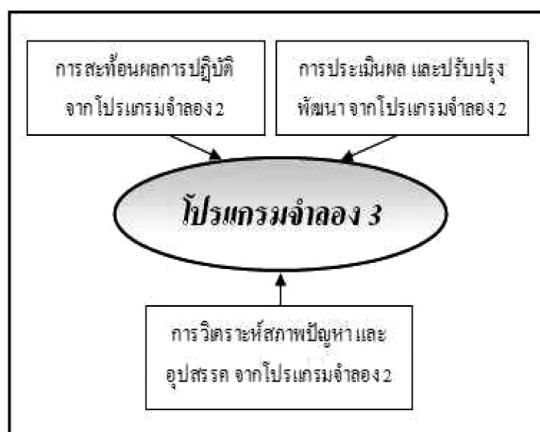
รูปที่ 2: กรอบการสร้างโปรแกรมจำลอง 2

จากรูปที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการสร้างโปรแกรมจำลอง 2 ขึ้นอยู่กับ (ก) การสะท้อนผลการปฏิบัติจากโปรแกรมจำลอง 1 (ข) การวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรค จากโปรแกรมจำลอง 1 และ (ค) การประเมินผล และปรับปรุงพัฒนา จากโปรแกรมจำลอง 1

สำหรับการพัฒนาโปรแกรมจำลอง 2 สู่โปรแกรมจำลอง 3 ผู้วิจัย นำโปรแกรมจำลอง 2 ให้การศึกษาคอบครัวกรณีศึกษา (รายครอบครัว) โรงเรียนอนุบาลยะลา จังหวัดยะลา จำนวน 6 ครอบครัว ประกอบด้วย กรณีศึกษาคอบครัวที่ 4 กรณีศึกษาคอบครัวที่ 5 กรณีศึกษาคอบครัวที่ 6 กรณีศึกษาคอบครัวที่ 7 กรณีศึกษาคอบครัวที่ 8 และกรณีศึกษาคอบครัวที่ 9

การพัฒนาโปรแกรมจำลอง 3 สู่โปรแกรมการให้การศึกษาคอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ผู้วิจัย นำโปรแกรมจำลอง 3 ให้การศึกษาคอบครัวกรณีศึกษา (รายครอบครัว) โรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านตลาดเก่า) จังหวัดยะลา จำนวน

9 ครอบครัว ประกอบด้วย กรณีศึกษาครอบครัวที่ 10
กรณีศึกษาครอบครัวที่ 11 กรณีศึกษาครอบครัวที่ 12
กรณีศึกษาครอบครัวที่ 13 กรณีศึกษาครอบครัวที่ 14
กรณีศึกษาครอบครัวที่ 15 กรณีศึกษาครอบครัวที่ 16
กรณีศึกษาครอบครัวที่ 17 และกรณีศึกษาครอบครัวที่ 18

รูปที่ 3: กรอบการสร้างโปรแกรมจำลอง 3

จากรูปที่ 3 อธิบายได้ว่าการสร้างโปรแกรมจำลอง 3 ขึ้นอยู่กับ (ก) การสะท้อนการปฏิบัติ จากโปรแกรมจำลอง 2 (ข) การวิเคราะห์สภาพปัญหา และอุปสรรค จากโปรแกรมจำลอง 2 และ (ค) การประเมินผล และปรับปรุงพัฒนา จากโปรแกรมจำลอง 2

สำหรับการประเมินผลการให้การศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการหลังจากการให้การศึกษาในแต่ละครั้งของโปรแกรมจำลอง 1 โปรแกรมจำลอง 2 และโปรแกรมจำลอง 3 เสร็จสิ้น โดยสะท้อนผลการปฏิบัติจากการให้การศึกษา ด้วยวิธีการสัมภาษณ์พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้รับการศึกษา (บิดาและมารดา) และผู้ให้การศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ใส่ใจสำหรับการสร้างสัมพันธภาพ ที่ผู้ให้การศึกษาปฏิบัติต่อครอบครัวกรณีศึกษาในระหว่างการให้การศึกษา เช่น การประสานสายตา การแสดงออกทางสีหน้า การแสดงท่าทางและอากัปกิริยาต่างๆ ลักษณะการพูด และน้ำเสียงว่าเป็นอย่างไร ควรมีการปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร ตลอดจนสัมภาษณ์พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ประเด็นความรู้สึกต่อเทคนิคที่ใช้ในการบำบัด และระยะเวลาที่ใช้ในการให้การศึกษา รวมถึงสัมภาษณ์พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างครอบครัวกรณีศึกษา (เฉพาะบิดามารดา) ครูประจำชั้นของเด็กนักเรียนอนุบาลช่วงอายุ 4-5 ปี และตัวผู้วิจัย เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมของเด็กนักเรียนอนุบาล ว่าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดและอย่างไร ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ

ผลการวิจัยจากการสะท้อนผลการปฏิบัติ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การบันทึกเทป การบันทึกวิดีโอ และการจดบันทึก ผู้วิจัย นำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาบูรณาการเข้ากับผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการตอบมาตรวัดพฤติกรรมก้าวร้าวบุตร มาตรวัดพฤติกรรมก้าวร้าวนักเรียน และมาตรวัดความพึงพอใจต่อการเข้ารับการศึกษารอบครัว เพื่อยืนยันประสิทธิผลของแต่ละโปรแกรมว่ามีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดในเชิงปริมาณ ทั้งนี้ ในการพัฒนาแต่ละโปรแกรมจำลอง ผู้วิจัย ดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการทดลอง พร้อมทั้งประเมินผล และปรับปรุงพัฒนา โดยจะใช้ระยะเวลาภายใน 1 สัปดาห์

เมื่อสิ้นสุดการทดลองให้การศึกษาของโปรแกรมจำลอง 1 โปรแกรมจำลอง 2 และโปรแกรมจำลอง 3 ผู้วิจัย เชิญผู้เกี่ยวข้องประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน ประกอบด้วย (1) ครูประจำชั้นของเด็กนักเรียนอนุบาลช่วงอายุ 4-5 ปี โรงเรียนอนุบาลศรีบำรุง 2 คน โรงเรียนอนุบาลยะลา 5 คน และโรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านตลาดเก่า) 4 คน (2) ครอบครัวกรณีศึกษา (บิดาและมารดา) จำนวน 18 ครอบครัว ละ 2 คน (36 คน) รวมผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 42 คน เพื่อแจ้งผลการทดลองโปรแกรมจำลอง 1 โปรแกรมจำลอง 2 และโปรแกรมจำลอง 3 ตลอดจนร่วมกันหาข้อสรุปโปรแกรมการให้การศึกษาครอบครัวที่เป็นไปได้มากที่สุด จากนั้น ผู้วิจัย ดำเนินการประเมินผล และสรุปผลด้วยตนเองอีกครั้ง เพื่อนำไปสู่การสร้างโปรแกรมการให้การศึกษาครอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล

รูปที่ 4: กรอบการสร้างโปรแกรมการให้การศึกษาครอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล

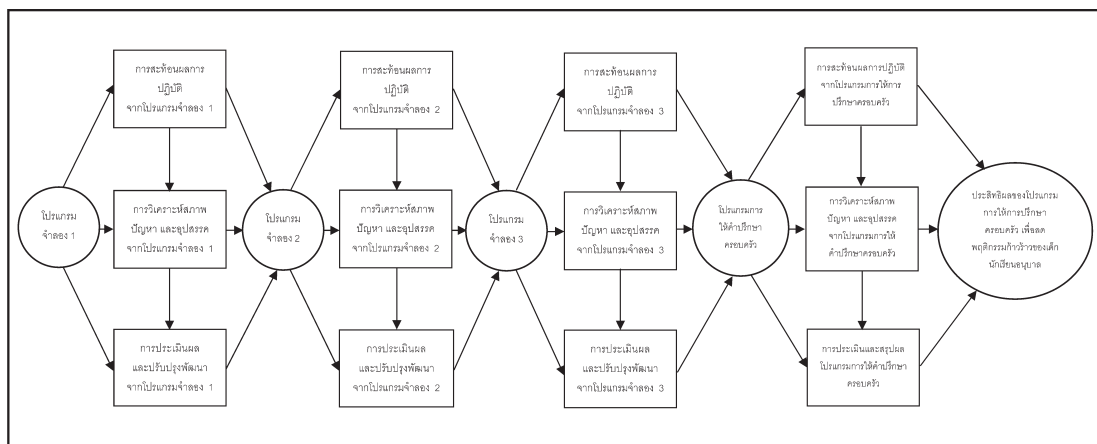
จากรูปที่ 4 อธิบายได้ว่าการสร้างโปรแกรมการให้การศึกษาครอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ขึ้นอยู่กับ (ก) การสะท้อนการปฏิบัติ จากโปรแกรมจำลอง 3 (ข) การวิเคราะห์สภาพปัญหา และอุปสรรค จากโปรแกรมจำลอง 3 และ (ค) การประเมินผล และปรับปรุงพัฒนา จากโปรแกรมจำลอง 3

ผู้วิจัย นำโปรแกรมการให้การศึกษาครอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ให้การศึกษาครอบครัวกรณีศึกษา โรงเรียนเจริญศรีศึกษา

จังหวัดปัตตานี จำนวน 3 ครอบครัว ประกอบด้วย กรณีศึกษาครอบครัวที่ 19 กรณีศึกษาครอบครัวที่ 20 และกรณีศึกษาครอบครัวที่ 21

เมื่อสิ้นสุดการทดลองโปรแกรมการให้การศึกษาครอบครัว ผู้วิจัย ทำการสะท้อนผลการปฏิบัติจากการให้การศึกษาคบครัวด้วยวิธีการสัมภาษณ์พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้รับการศึกษา (บิดาและมารดา) และผู้ให้การศึกษาคบครัว ประเด็นเดียวกับที่ได้กล่าวไว้ในโปรแกรมจำลอง 1 โปรแกรมจำลอง 2 และโปรแกรมจำลอง 3 ตลอดจนวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การบันทึกเทป การบันทึกวิดีโอ การจดบันทึก การตอบมาตรการวัดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก มาตราวัดพฤติกรรมก้าวร้าวบุตร และมาตราวัดความพึงพอใจต่อการเข้ารับการศึกษาคบครัว เพื่อยืนยันประสิทธิผลของโปรแกรมการให้การศึกษาคบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ว่ามีความเหมาะสม ทันสมัย สามารถใช้ได้จริง ในสถานการณ์ปัจจุบันของพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง และพื้นที่อื่นๆ ของประเทศไทย

จากกรอบการสร้างโปรแกรมในข้างต้น เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัย จึงสรุปเป็นกรอบการพัฒนาโปรแกรมการให้การศึกษาคบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาพ 5)

รูปที่ 5: กรอบการพัฒนาโปรแกรมการให้คำศึกษาคบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยนำวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมอย่างมากในทางสังคมศาสตร์ เนื่องจากเป็นวิธีที่ได้รับการพิจารณาว่าถูกต้องเหมาะสม และมีจุดยืนที่โดดเด่น (Creswell, 2002, 2003) ซึ่งเป็นการนำข้อดีหรือจุดเด่นของแต่ละแนวทางมาส่งเสริมเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

ผู้วิจัย พัฒนาโปรแกรมการให้การศึกษาครอบครัว ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research: AR) ที่เป็นการผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ในส่วนของวิธีการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) และการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) แบบหนึ่งกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (one group pretest-posttest design)

สำหรับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำ (1) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจัดอยู่ในประเภทการวิจัยเชิงคุณภาพ (Jarvinen, 2007) โดยยึดตามแนวคิดของ เคมมิส และ แม็คเทกเกอร์ท (Kemmis & McTaggart, 2000); เมเยอร์ (Meyer, 1993) มาประยุกต์ใช้ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการวิจัยที่อาศัยการปฏิบัติร่วมกันระหว่างตัวผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้วยการค้นหาความจริงจากประสบการณ์ตรงของบุคคล (DePoy, Hartman & Haslett, 1999) เน้นการพัฒนาหรือแก้ปัญหา มีวงจรการพัฒนาต่อเนื่อง (นุชวันา เหลืองอังกูร, 2550) มีลำดับขั้นชัดเจน กล่าวคือ มีการวางแผน ลงมือปฏิบัติ สังเกต และสะท้อนผลการปฏิบัติจากการให้การศึกษานในทุกวงจรการพัฒนา ด้วยวิธีการสัมภาษณ์พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างตัวผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยพัฒนาหลายวงรอบ (spiral) จนกว่าผลการพัฒนาจะเป็นที่น่าพอใจ หรือจนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาการวิจัย (2) การสนทนากลุ่ม (3) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และ (4) การสังเกต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัย ใช้มาตรวัดเป็นเครื่องมือสำหรับคัดกรองกลุ่มตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานครอบครัว และประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมการให้การศึกษาครอบครัว ผู้วิจัย สร้างเครื่องมือจากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสำรวจข้อมูลเบื้องต้นจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัย 4-5 ปี จำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) บิดา และมารดา (2) ครู และ (3) เด็กนักเรียนอนุบาล ช่วงอายุ 4-5 ปี โดยให้บิดา มารดา และครูตอบแบบสอบถามปลายเปิด และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเด็กนักเรียนอนุบาลว่าเหตุการณ์แบบใดที่กระตุ้นให้เด็กวัย 4-5 ปี แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว และลักษณะพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของเด็กวัยนี้เป็นเช่นใด เพื่อให้ครอบคลุมถึงเหตุการณ์ และการแสดงพฤติกรรมของเด็กนักเรียนอนุบาล ช่วงอายุ 4-5 ปี ตามบริบทของสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ผู้วิจัย นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยนำแบบทดสอบความก้าวร้าวของ แม็คโคนาลด์ และคนอื่นๆ (McKonald et al., 2000); บัสส์ และเพอร์รี่ (Buss & Perry, 1992); ทิพย์วัลย์ สุทิน (2539) เป็นแนวทางในการสร้างมาตรวัดพฤติกรรมก้าวร้าวบุตร และมาตรวัดพฤติกรรมก้าวร้าวนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) มาตรวัดลักษณะครอบครัว ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด แบบตรวจสอบรายการ พร้อมทั้งคำถามปลายเปิด (2) มาตรวัดการอบรมเลี้ยงดูบุตร ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ (3) มาตรวัดพฤติกรรมก้าวร้าวบุตร ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ (4) มาตรวัดพฤติกรรมก้าวร้าวนักเรียน ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ และ (5) มาตรวัดความพึงพอใจต่อการเข้ารับการศึกษาครอบครัว ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ

คุณภาพเครื่องมือ

1. ความตรงด้านเนื้อหา (content validity) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ การจำแนกเนื้อหาว่าถูกต้องสมบูรณ์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้หรือไม่ โดย (1) มาตรฐานพฤติกรรมก้าวร้าวบุตร ได้ข้อคำถาม 90 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 (2) มาตรฐานพฤติกรรมก้าวร้าวนักเรียน ได้ข้อคำถาม 70 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 และ (3) มาตรฐานการอบรมเลี้ยงดูบุตร ข้อคำถาม 60 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00

ผู้วิจัย นำมาตรฐานพฤติกรรมก้าวร้าวนักเรียน มาตรฐานพฤติกรรมก้าวร้าวบุตร และมาตรฐานการอบรมเลี้ยงดูบุตร ที่ได้รับการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (try out) กับครูประจำชั้น และครอบครัวของเด็กนักเรียนอนุบาล ช่วงอายุ 4-5 ปี ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 32 ครอบครัว

2. ความเชื่อถือได้ (reliability) ประกอบด้วย (1) มาตรฐานพฤติกรรมก้าวร้าวบุตร มีค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟาทั้งฉบับ เท่ากับ .97 (2) มาตรฐานพฤติกรรมก้าวร้าวนักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟาทั้งฉบับ เท่ากับ .95 และ (3) มาตรฐานการอบรมเลี้ยงดูบุตร มีสัมประสิทธิ์ของแอลฟาทั้งฉบับ เท่ากับ .85

การออกแบบวิจัย

การออกแบบวิจัย (research design) เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ รายละเอียดดังนี้

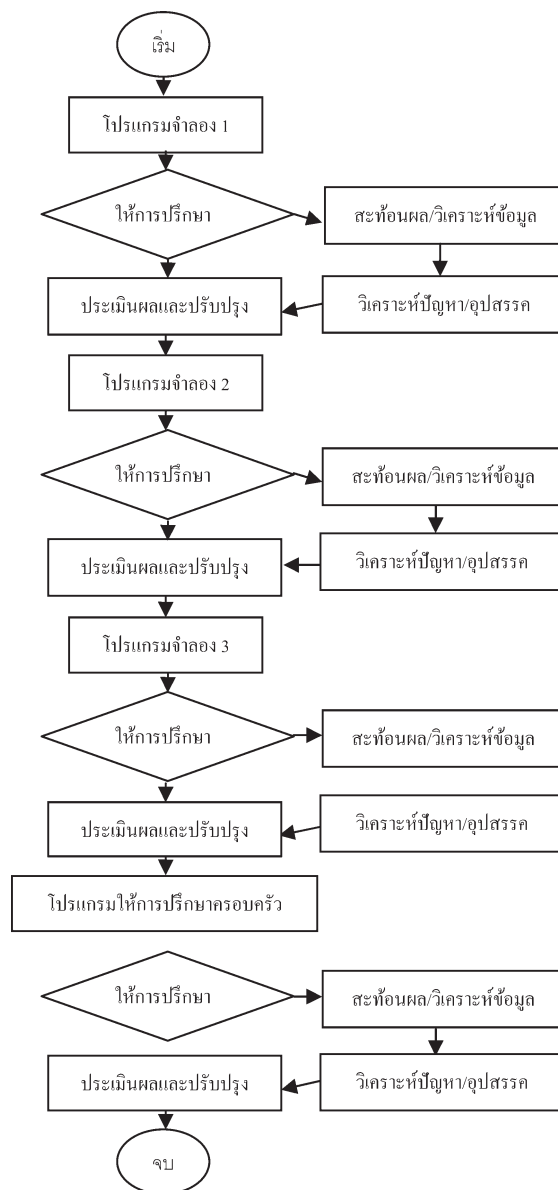
ผู้วิจัย สํารวจข้อมูลเบื้องต้นจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัย 4-5 ปี ประกอบด้วย (1) บิดา และมารดา (2) ครู และ (3) เด็กนักเรียนอนุบาล ช่วงอายุ 4-5 ปี โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่กระตุ้นให้เด็กวัย 4-5 ปี แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว และลักษณะพฤติกรรมการ

แสดงออกของเด็กวัยนี้เป็นเช่นใด เพื่อให้ครอบคลุมถึงเหตุการณ์ และการแสดงพฤติกรรมของเด็กวัย 4-5 ปี ตามบริบทของสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ โดยนำแบบทดสอบความก้าวร้าวของ แม็คโคนาลด์ และคนอื่นๆ; บัสส์ และเพอร์รี่ (McKonald, D'Amico & O'Laughlin, 2000; Buss & Perry, 1992) เป็นแนวทางในการสร้างมาตรฐานพฤติกรรมก้าวร้าวบุตร และมาตรฐานพฤติกรรมก้าวร้าวนักเรียน

ผู้วิจัย สํารวจข้อมูลพื้นฐานครอบครัว ข้อมูลการอบรมเลี้ยงดูบุตร และการแสดงพฤติกรรมของเด็กนักเรียนอนุบาล ช่วงอายุ 4-5 ปี ว่าเป็นไปในทิศทางใด เพื่อให้ได้มาซึ่ง (1) ข้อมูลพื้นฐานครอบครัว (2) ข้อมูลพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดา และมารดา (3) ข้อมูลพื้นฐานการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล (4) ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดา การอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดา และข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล กับการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล และ (5) คัดกรองกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบิดาและมารดาของเด็กนักเรียนอนุบาล ช่วงอายุ 4-5 ปี โรงเรียนอนุบาลในจังหวัดยะลา และโรงเรียนอนุบาลในจังหวัดปัตตานี ตอบมาตรฐานวัดลักษณะครอบครัว มาตรฐานการอบรมเลี้ยงดูบุตร และมาตรฐานพฤติกรรมก้าวร้าวบุตร ตลอดจนขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นของเด็กนักเรียนอนุบาล ช่วงอายุ 4-5 ปี ในจังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี ตอบมาตรฐานพฤติกรรมก้าวร้าวนักเรียน ผู้วิจัยจัดสนทนากลุ่มบิดามารดาที่บุตรมีและไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว คัดกรองผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 24 คน ใช้เกณฑ์เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 แบ่งกลุ่มสนทนาเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มบิดามารดาที่บุตรมีพฤติกรรมก้าวร้าว (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป) จำนวน 12 คน (ครอบครัวละ 2 คน เฉพาะบิดาและมารดา) แยกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน และ (2) กลุ่มบิดามารดา

ที่บุตรไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา (ครอบครัวละ 2 คน เฉพาะบิดาและมารดา) แยกเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 6 คน

การจัดสนทนากลุ่มดังกล่าว เพื่อค้นหาประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดาที่บุตรมีและไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ประเด็น “ลักษณะการสื่อสารในการอบรมเลี้ยงดูบุตร กับความก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล” จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้มาซึ่งแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว และผสมผสานกับกระบวนการให้การปรึกษาคอครัวตามทฤษฎีของเซเทียร์ จากนั้นบูรณาการลงในโปรแกรมจำลอง 1 เพื่อนำไปสู่การให้การปรึกษาคอครัวต่อไปผู้วิจัยใช้การวิจัยกึ่งทดลองแบบหนึ่งกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง โดยให้การปรึกษาเป็นรายครอบครัว คือ โปรแกรมจำลอง 1 ให้การปรึกษาคอครัวกรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลศรีบำรุง จังหวัดยะลา 3 ครอบครัว โปรแกรมจำลอง 2 ให้การปรึกษาคอครัวกรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลยะลา จังหวัดยะลา 6 ครอบครัว โปรแกรมจำลอง 3 ให้การปรึกษาคอครัวกรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านตลาดเก่า) จังหวัดยะลา 9 ครอบครัว และโปรแกรมการให้การปรึกษาคอครัวกรณีศึกษา เป็นการยืนยันประสิทธิผลของโปรแกรมการให้การปรึกษาคอครัว โดยให้การปรึกษาคอครัวโรงเรียนเจริญศรีศึกษา จังหวัดปัตตานี 3 ครอบครัว รวมครอบครัวกรณีศึกษาทั้งสิ้น 21 ครอบครัว ในแต่ละโปรแกรมและแต่ละครั้งของการให้การปรึกษาจะมีการสะท้อนผลการให้การปรึกษาคอครัว การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคจากการให้การปรึกษา ตลอดจนมีการประเมินผลและปรับปรุงพัฒนาผู้วิจัย สรุปขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการให้การปรึกษาคอครัว ดังรูปที่ 6

รูปที่ 6: ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการให้การปรึกษาคอครัว

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแยกวิเคราะห์ระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากการสำรวจเบื้องต้น และการทดลองให้การปรึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด นอกจากนี้ ผู้วิจัยใช้ค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (pearson product moment correlation coefficient) และสร้างสมการพยากรณ์โดยวิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter multiple regression analysis)

สำหรับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการจัดสนทนากลุ่มและการสะท้อนผลการปฏิบัติจากการให้การศึกษาครอบครัว ด้วยวิธีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างตัวผู้วิจัย และผู้ที่เกี่ยวข้อง การจัดกระทำดังกล่าว เพื่อให้ได้มาซึ่งโปรแกรมการให้การศึกษาครอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ที่มีความเหมาะสม ทันสมัยและสามารถใช้ได้จริงในสถานการณ์ปัจจุบัน

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณมาผสมผสานกับผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเชื่อมโยงสู่การรายงานผลการวิจัยแบบบูรณาการที่สอดคล้องกลมกลืน มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือได้

ผลการวิจัย

1. ประสพการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่าบิดามารดามีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูบุตร (1) แบบควบคุม ด้วยการสั่งห้าม เช่น “อย่าพูด...อย่าทำ...หรืออย่าเล่น...” และบังคับให้บุตรทำตามความต้องการของตน เมื่อบุตรไม่ทำตามหรือร้องไห้ไว้วาย บิดามารดาก็จะอ้างบุคคลที่บุตรเกรงกลัวมาข่มขู่ เช่น “ถ้ายังไม่หยุดเดี๋ยวจะโทรไปบอกพ่อให้มาจัดการ” และ (2) แบบตามใจ: บิดามารดาตามใจบุตรมากเกินไป คือ ไม่ว่าบุตรต้องการหรืออยากได้สิ่งของใดๆ บิดามารดาก็จะหามาให้บุตรทันที เพราะไม่ต้องการขัดใจ และไม่ต้องการให้บุตรเสียใจหรือร้องไห้

วิธีการลงโทษบุตร: บิดามารดาใช้วิธีการข่มขู่ ดุด่า ทุบตีหรือหยิก เพื่อให้บุตรหยุดแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

สภาวะอารมณ์: บิดามารดาสื่อสารกับบุตรด้วยอารมณ์มากกว่าเหตุผล เช่น เมื่อบุตรบอกร้องไห้

สิ่งของ บิดามารดาจะเกิดความรู้สึกรำคาญ และต่อว่า ดุด่า ทุบตีหรือหยิกบุตร เพื่อเป็นการระบายความไม่พอใจ

2. ประสพการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่าบิดามารดามีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบดูแลเอาใจใส่ ให้ความสำคัญ ให้ความรักความอบอุ่น และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้กับบุตร โดยบิดามารดาจะให้บุตรได้ลองผิดลองถูกในการทำกิจกรรมของชีวิต เพื่อให้บุตรเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และบิดามารดาจะคอยดูแลการทำกิจกรรมของบุตรอยู่ห่างๆ อันเป็นการป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับบุตร

วิธีการลงโทษบุตร: บิดามารดาจะใช้วิธีการลงโทษก็ต่อเมื่อเห็นว่าบุตรพูดจาไม่รู้เรื่อง และยังคงดื้อรั้นแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมต่อไป แต่บิดามารดาก็อธิบายเหตุผลต่อบุตรเสมอว่า เพราะอะไรจึงต้องลงโทษบุตร

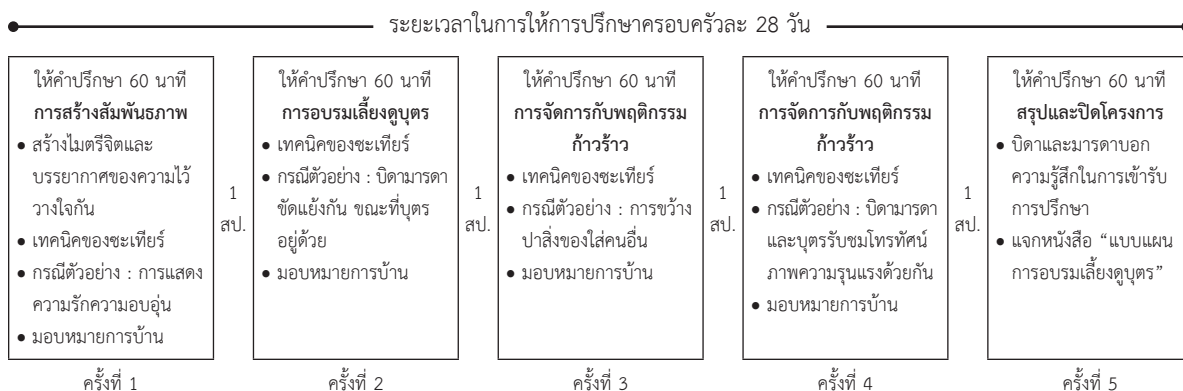
สภาวะอารมณ์: บิดามารดาสื่อสารกับบุตรด้วยเหตุผลมากกว่าอารมณ์ และมีการรับรู้อารมณ์ของตนเอง เช่น หากตนเองอยู่ในสภาวะอารมณ์ไม่มั่นคง ก็จะมีอบหน้าทีการดูแลบุตรให้กับบิดาหรือมารดาผู้ที่มีสภาวะอารมณ์มั่นคงมากกว่าตน เมื่อสภาวะอารมณ์ของตนสงบลง จึงเข้ามาพูดคุยทำความเข้าใจกับบุตร หรือทำกิจกรรมกับบุตรตามปกติ

3. แบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว พบว่าบิดามารดาที่มีบุตรก้าวร้าว มีการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบควบคุม และมีการสื่อสารในครอบครัวที่ไม่เหมาะสม ทั้งด้วยภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทาง เช่น สั่งห้าม “อย่าพูด...อย่าทำ...หรืออย่าเล่น...” และบังคับให้บุตรทำตามความต้องการของตน เมื่อบุตรไม่ทำตามหรือร้องไห้ไว้วาย บิดามารดาก็จะอ้างบุคคลที่บุตรเกรงกลัวมาข่มขู่ เช่น “ถ้ายังไม่หยุดเดี๋ยวจะโทรไปบอกพ่อให้มาจัดการ” ตลอดจนลงโทษบุตรด้วยการทุบตี หรือหยิก เพื่อเป็นการระบายความโกรธหรือไม่พอใจ ส่วนบิดามารดาที่มีบุตรไม่ก้าวร้าว มีการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบเอาใจใส่ และมีการสื่อสารในครอบครัวที่เหมาะสม ทั้งด้วยภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทาง โดยการพูดคุยกันอย่างเปิดเผย ชัดเจน ตรงไปตรงมา

ยอมรับ และไม่ตัดสินกันและกัน อธิบายเหตุผลให้บุตร
รับรู้และเข้าใจ ด้วยสภาวะอารมณ์ที่มั่นคงปกติ โดยมี
การสัมผัสบุตรด้วยความอ่อนโยน เช่น โอบกอด ลูบ
ศีรษะ จับมือ หอมแก้มๆ เพื่อให้บุตรได้ซึมซับและจดจำ
การแสดงความรักความอบอุ่นของบิดามารดาไว้ในความ

ทรงจำ อันเป็นการป้องกันไม่ให้พฤติกรรมก้าวร้าวก่อตัว
ขึ้นในอนาคต

4. การสร้างโปรแกรมจำลอง 1 ได้รูปแบบโปรแกรม
ดังรูปที่ 7

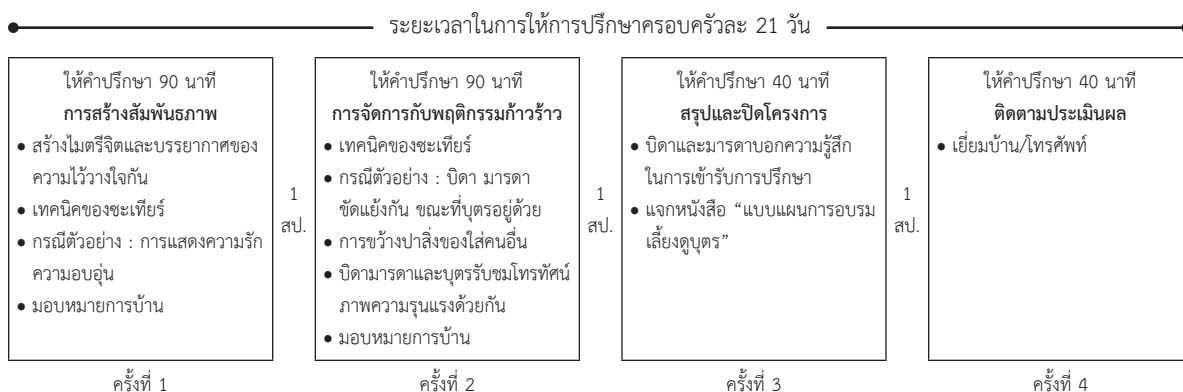

รูปที่ 7: ระยะเวลา และ Treatment ในการให้การปรึกษาโปรแกรมจำลอง 1

ปัญหาและอุปสรรคจากการให้การปรึกษาของ
โปรแกรมจำลอง 1 พบว่าระยะเวลาของการให้การปรึกษา
จำนวน 5 ครั้ง มากเกินไปสำหรับครอบครัวที่ดำเนินชีวิต
ในสภาพการณ์ปัจจุบันและในสถานการณ์ความไม่สงบ
ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง อันเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง

ที่ทำให้ครอบครัวต้องยุติหรือจำหน่ายออกจากกา
ให้การปรึกษาก่อนกำหนด

5. การพัฒนาโปรแกรมจำลอง 1 ได้รูปแบบ
โปรแกรมจำลอง 2 ดังรูปที่ 8

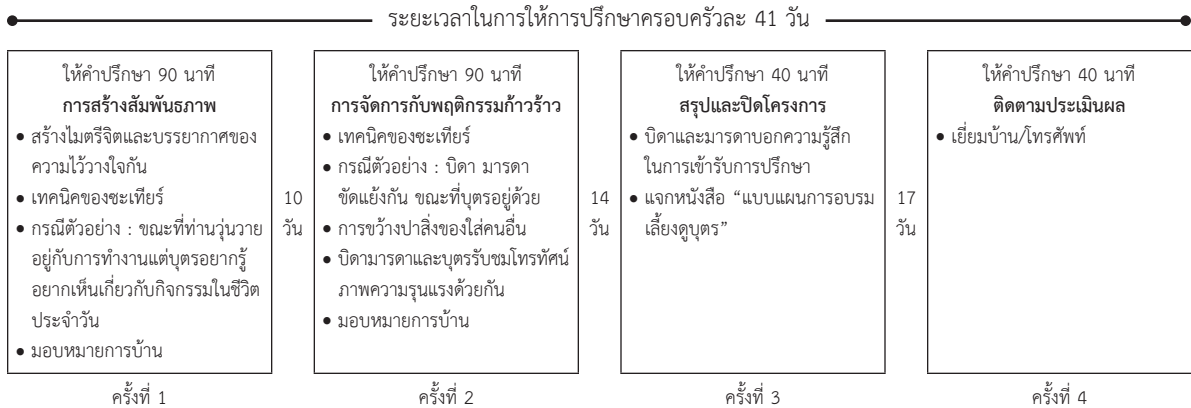

รูปที่ 8: ระยะเวลา และ Treatment ในการให้การปรึกษาของโปรแกรมจำลอง 2

ผลการให้การปรึกษาครอบครัวของโปรแกรมจำลอง 2 พบว่าหลังการให้การปรึกษารั้งที่ 1 ผ่านไป 1 สัปดาห์ พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาลยังคงดำเนินต่อไปเช่นเดิม ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าระยะห่างของการให้การปรึกษาครอบครัว 1 สัปดาห์/ครั้ง

น้อยเกินไปหรือเร็วเกินไปสำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กนักเรียนอนุบาลที่ยังยืนและถาวร

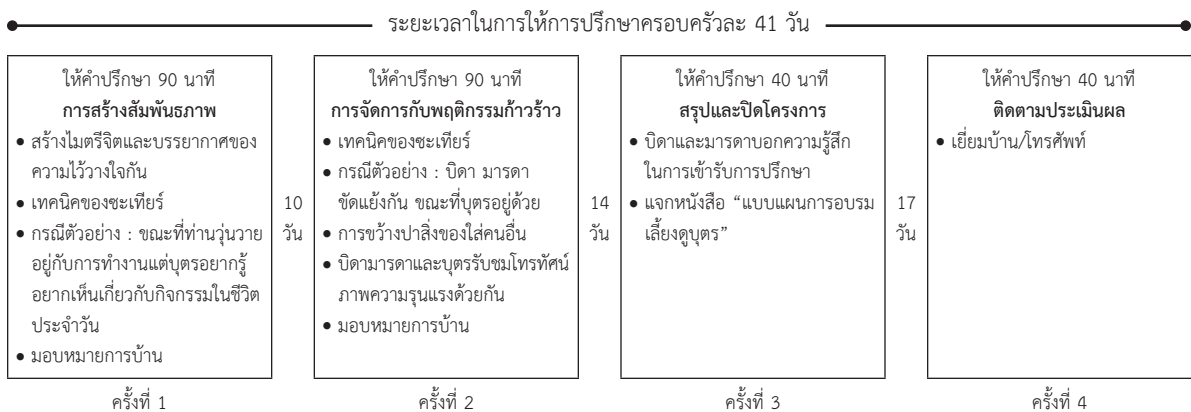
6. การพัฒนาโปรแกรมจำลอง 2 ได้รูปแบบโปรแกรมจำลอง 3 ดังรูปที่ 9

รูปที่ 9: ระยะเวลา และ Treatment ในการให้การปรึกษาของโปรแกรมจำลอง 3

ผลการให้การปรึกษาครอบครัวของโปรแกรมจำลอง 3 พบว่าพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาลลดลงตั้งแต่ช่วงการปรึกษารั้งที่ 1 และลดลงเรื่อย ๆ ตามระยะเวลาของการปรึกษา ดังนั้น โปรแกรมการให้การปรึกษาครอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว

ของเด็กนักเรียนอนุบาล ผู้วิจัยจึงใช้ Treatment และระยะเวลาในการปรึกษาเช่นเดียวกับโปรแกรมจำลอง 3 รูปแบบโปรแกรมการให้การปรึกษาครอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ดังรูปที่ 10

รูปที่ 10: ระยะเวลา และ Treatment ในการให้การปรึกษาของโปรแกรมการให้การปรึกษาครอบครัว

รูปแบบโปรแกรมการให้การศึกษาคบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ประกอบด้วย การให้การปรึกษา 4 ครั้ง คือ (1) การสร้างสัมพันธภาพ ใช้เทคนิคการสร้างสัมพันธภาพร่วมกับแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว (2) การจัดการกับพฤติกรรมก้าวร้าว ใช้เทคนิคการให้การศึกษาคบครัวของเซเทียร์ร่วมกับแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว (3) สรุปและปิดโครงการ และ (4) การติดตามประเมินผล เมื่อเสร็จสิ้นการให้การปรึกษาในแต่ละครั้ง ผู้ให้การปรึกษามีการมอบหมายการบ้านให้ผู้เข้ารับการศึกษาไปฝึกปฏิบัติ

ระยะห่างของการให้การปรึกษาแต่ละครั้ง คือ ครั้งที่ 2 ห่างจากครั้งที่ 1 จำนวน 1 สัปดาห์ครึ่ง (10 วัน) ครั้งที่ 3 ห่างจากครั้งที่ 2 จำนวน 2 สัปดาห์ (14 วัน) และครั้งที่ 4 ห่างจากครั้งที่ 3 จำนวน 2 สัปดาห์ครึ่ง (17 วัน) รวมระยะเวลาให้การศึกษาคบครัวละ 41 วัน ระยะเวลาการให้การปรึกษา ครั้งที่ 1 ใช้ระยะเวลา 90 นาที ครั้งที่ 2 ใช้ระยะเวลา 90 นาที ครั้งที่ 3 ใช้ระยะเวลา 40 นาที และครั้งที่ 4 ใช้ระยะเวลา 40 นาที สำหรับสถานที่ให้การปรึกษาขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความสะดวกของผู้เข้ารับการศึกษา ทักษะสำคัญในการประเมินและให้การปรึกษา ได้แก่ 1) การใช้เทคนิคการให้การศึกษาคบครัวของเซเทียร์ ประกอบด้วย การใช้เชือก การแสดงกิริยาเฉพาะการสัมผัส การใช้สรรพนามแทนตัว การสลับบทบาท เก้าอี้เปล่า ท่าทางการสื่อสาร การมองมุมใหม่ และการมอบหมายการบ้าน 2) การใช้แบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว ประกอบด้วย กรณีตัวอย่างที่ 1 “ขณะที่ทำนุ่นว้ายอยู่กับการทำงาน แต่บุตรมีความอยากรู้ อยากเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน” กรณีตัวอย่างที่ 2 “การเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรงจากการรับชมภาพความรุนแรงจากโทรทัศน์” กรณีตัวอย่างที่ 3 “การขว้างปาสิ่งของใส่คนอื่น” และกรณี

ตัวอย่างที่ 4 “บิดามารดาขัดแย้งกัน ขณะที่บุตรอยู่ด้วย” 3) การใช้ประโยคคำถาม และ 4) การสังเกต

8. ประสิทธิภาพของโปรแกรมการให้การศึกษาคบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล เชิงคุณภาพ ครอบครัวกรณีศึกษาสะท้อนว่า “พฤติกรรมก้าวร้าวของบุตรทางร่างกาย และวาจาเปลี่ยนแปลงไปในทางเหมาะสมขึ้น เช่น ไม่แก้งน้อง ไม่ทะเลาะกับน้อง และพูดจาไพเราะขึ้น” กล่าวคือ หลังการให้การปรึกษาครั้งที่ 2 ผ่านไปสองสัปดาห์ (14 วัน) บิดามารดาของน้องชินชิน (นามสมมติ) สะท้อนว่า “น้องชินชินมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นมากพูดง่ายขึ้นนะ” และสะท้อนต่อว่า “พ่อเขาก็ดีขึ้นช่วยเหลืองานบ้านเรามากขึ้น” มารดาของน้องชินชินหยุดหัวเราะนิคินึ่งก่อนจะพูดว่า “พฤติกรรมดีขึ้นทั้งลูกทั้งพ่อเลยคะ” ส่วนบิดาสะท้อนว่า “แม้เขาก็ลดเสียงดังลงและพูดจาไพเราะกับลูกมากขึ้น ไม่ซี้ไม่โทเหมือนก่อน”

หลังการให้การปรึกษาครั้งที่ 3 ผ่านไปสองสัปดาห์ครึ่ง (ระยะการติดตามประเมินผล) มารดาของน้องแก่นแก้ว สะท้อนว่า “ลูกมีพฤติกรรมดีขึ้นพูดง่ายขึ้น ไม่ขว้างปาสิ่งของเหมือนก่อน” มารดาสะท้อนต่อว่า “พ่อเขาก็อารมณ์เย็นลงมากเลย ไม่ดุดำ่ว่ากล่าว และไม่ลงไม้ลงมือกับลูกแล้วคะ” ส่วนบิดาของน้องไข่มอล สะท้อนว่า “หลังจากแม่เขาพูดกับลูกดีๆ ผมสังเกตได้ว่าลูกมีพฤติกรรมที่เหมาะสมขึ้น” นอกจากนี้ น้องชินชินสะท้อนพฤติกรรมของน้องต้นข้าวซึ่งเป็นเพื่อนเล่นกันว่า “เดี๋ยวนี้ พี่ต้นข้าวไม่แก้งน้องแล้ว พี่ต้นข้าวให้ขนมน้องกินด้วย” ซึ่งน้องชินชินเปลี่ยนสรรพนามจากเดิมที่เรียกว่า “ไอต้นข้าว”

สำหรับระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าว เกิดขึ้นในช่วงการให้การปรึกษาครั้งที่ 2 โดยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมยิ่งชัดเจนขึ้น ในช่วงการให้การปรึกษาครั้งที่ 3 และยังคงดำเนินไปในทิศทางที่เหมาะสมขึ้น แม้จะยุติการให้การปรึกษาไปแล้ว ดังภาพที่ 11

รูปที่ 11: ช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาลในโปรแกรมการให้การศึกษาครอบครัว

ประสิทธิผลของโปรแกรมการให้การศึกษาครอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล เชิงปริมาณ พบว่าการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล โดยรวมทั้งด้านร่างกาย และด้านวาจา ก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ย 1.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .07 และหลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ย 1.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .14 สำหรับการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย พบว่าก่อนและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกัน

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการให้การศึกษาครอบครัว โดยใช้กระบวนการให้การศึกษาครอบครัวตามทฤษฎีของเซเทียร์บูรณาการเข้ากับแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัวที่เกิดขึ้นจริงในบริบทของสังคม ทำให้โปรแกรมการให้การศึกษาครอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาลที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพคือ สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัวที่เหมาะสมขึ้น ส่งผลให้พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาลลดลง และสามารถอธิบายเชื่อมโยงได้ว่าทฤษฎีการให้การศึกษาครอบครัวของเซเทียร์ใช้ได้ผลต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล และโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาลได้ โดยครอบครัวมีส่วนสำคัญในการแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมของบุตร

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์แบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว พบว่าบิดามารดาที่บุตรมีพฤติกรรมก้าวร้าว มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบควบคุม โดยการออกคำสั่ง สั่งห้าม และข่มขู่ให้บุตรเกรงกลัว ใช้วิธีการลงโทษบุตรทั้งทางวาจา และทางร่างกาย เช่น ตาหนี ดุด่า ทุบตี และหยิกๆ แสดงให้เห็นว่าบิดามารดามีแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรโดยใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อีรอน (Eron, 1993) พบว่าการลงโทษมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับสูง ไม่ว่าเด็กจะอยู่ในสภาพครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับใดก็ตาม และยังพบว่าบิดามารดาใช้รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจบุตรมากเกินไป สอดคล้องกับข้อค้นพบที่ว่าการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบตามใจให้อิสระเด็กมากเกินไป ยอมตามใจเด็กทุกอย่าง และไม่มีการลงโทษเมื่อเด็กกระทำความผิด จะทำให้เด็กไม่สามารถแยกแยะว่าการกระทำใดควรหรือไม่ควร ถูกหรือไม่ผิด ส่งผลให้เด็กแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ (กระทรวงสาธารณสุข, กรมสุขภาพจิต, 2548; ผกา สัตยธรรม, 2552)

สำหรับบิดามารดาที่บุตรไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว มีแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบเอาใจใส่ และการสื่อสารในครอบครัวที่เหมาะสมทั้งด้วยภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทาง มีการพูดคุยกันอย่างเปิดเผย ชัดเจน ตรงไปตรงมา ยอมรับและไม่ตัดสินกัน อธิบายเหตุผลให้บุตรรับรู้และเข้าใจด้วยสภาวะอารมณ์ที่มั่นคงปกติ โดยมีการสัมผัสบุตรด้วยความอ่อนโยน เช่น โอบกอด

ลูกศิษย์ จับมือ และหอมแก้มๆ สอดคล้องกับ ผกา สัตยธรรม (2542) กล่าวว่าความรักความอบอุ่นระหว่าง บิดามารดาที่มีต่อบุตรสำคัญมากเพราะเป็นสิ่งที่เด็ก ทุกคนปรารถนา และสอดคล้องกับการติดต่อสื่อสาร แบบสอดคล้องกันของเซเทียร์ (Satir, 1983) กล่าวคือ ใช้ภาษาพูดและภาษาท่าทางที่แสดงถึงความรู้สึกมีเจตนา ไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการติดต่อสื่อสารที่ชัดเจน เปิดเผย และตรงไปตรงมา

ผลจากการสะท้อนการปฏิบัติ หลังการให้การศึกษา ครั้งที่ 3 ผ่านไปสองสัปดาห์ครึ่ง (ระยะการติดตาม ประเมินผล) มารดาของน้องแก้วสะท้อนว่า “ลูกมี พฤติกรรมที่ดีขึ้น พุดง่ายขึ้น ไม่ขี้ว้างปาลิงของเหมือนก่อน” ส่วนบิดาของน้องไข่มอลสะท้อนว่า “หลังจากแม่เขาพูด กับลูกดี ๆ ผมสังเกตได้ว่าลูกก็มีพฤติกรรมที่เหมาะสมขึ้น” ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับข้อค้นพบที่ว่า การเรียนรู้ ส่วนใหญ่ในวัยเด็ก เกิดจากการเลียนแบบตัวแบบที่เด็ก พบเห็นในชีวิตประจำวัน (David & Margaret, 2003; Hilda, 2005) และยังสอดคล้องกับข้อค้นพบของ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542) กล่าวว่าโดยปกติบิดามารดามี อิทธิพลในการอบรมเลี้ยงดู การสร้างพฤติกรรมต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับเด็ก ปลุกฝังค่านิยมที่ดีงามและกระตุ้นให้ เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

จากการทดสอบสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรม ก้าวร้าวโดยรวม และรายด้าน ทั้งด้านร่างกาย และ ด้านวาจา ก่อน และหลังการทดลองมีความแตกต่างกัน ซึ่งในเชิงปริมาณค่าเฉลี่ยของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันไม่มาก ข้อค้นพบดังกล่าวอธิบายได้ว่าเป็นเพราะเด็กนักเรียน อนุบาล ช่วงวัย 4-5 ปี เป็นช่วงวัยแห่งการสร้างนิสัย การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กวัยนี้จึงมีไม่มาก เหมือนกับช่วงวัยอื่นๆ ที่อายุมากขึ้น (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549) ผู้วิจัยสามารถยืนยันผลการทดลองในเชิงคุณภาพ ได้ว่าการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ลดลง กล่าวคือบิดาและมารดาสะท้อนผลหลังเข้ารับ การศึกษาในทำนองเดียวกันว่า “พฤติกรรมก้าวร้าว

ของบุตรลดลงทั้งด้านร่างกาย และด้านวาจา เช่น ไม่แก้งน้อง ไม่ทะเลาะกับน้อง และพูดจาไพเราะขึ้น”

ข้อค้นพบดังกล่าวยังสอดคล้องกับข้อค้นพบที่ว่า การวิจัยแบบผสมผสานเป็นการนำข้อดีหรือจุดเด่นของ แต่ละแนวทางมาส่งเสริมเกื้อกูลซึ่งกันและกัน กล่าวคือ การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาและเก็บรวบรวม รายละเอียดของเรื่องราวต่างๆ ในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ตามสภาพความเป็นธรรมชาติและตามความเป็นจริง (Polkinghorne, 2005) มีจุดเด่นด้านรายละเอียดของ การพรรณนาความที่ให้ความมีชีวิตชีวา ความเข้าใจลึกๆ และความชัดเจนในสิ่งที่ศึกษา ขณะที่การวิจัยเชิงปริมาณ มีจุดแข็งตรงที่สามารถเสนอความเป็นรูปธรรมในเชิง ปริมาณได้ทุกแนวคิดและทุกประเด็นที่ศึกษา (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรณิการ์ สุขเกษม, 2547)

ข้อค้นพบที่เป็นจุดเด่นของการศึกษานี้

1. วิธีการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่าง การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการ นำจุดเด่นมาสนับสนุนเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และมีการ ประเมินผลทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ มาซึ่งโปรแกรมการให้การศึกษาครอบครัวที่มีความ เหมาะสม ทันสมัย และใช้ได้จริงในสถานการณ์ปัจจุบัน
2. วิธีดำเนินการสร้างโปรแกรมจำลอง 1 หรือ โปรแกรมต้นแบบ เป็นการเชื่อมโยงผลที่ได้จากการ วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ กล่าวคือผู้วิจัย ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ของเด็กนักเรียนอนุบาล และนำไปสู่การวางแผนในการ สร้างโปรแกรมจำลอง เพื่อการปรึกษาที่มีความเหมาะสม กับพื้นฐานของครอบครัว
3. การสร้างโปรแกรมจำลอง 1 หรือโปรแกรม ต้นแบบ เป็นการผสมผสานระหว่างกระบวนการให้การ ปรึกษาคณะครอบครัวตามทฤษฎีของเซเทียร์ ที่มีความเป็น สากัล ใช้ได้กับทุกวัฒนธรรมและประเทศ เข้ากับแบบแผน การอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว ที่เกิด ขึ้นจริงในบริบทของสังคม จึงทำให้โปรแกรมการให้การศึกษา

ปรีชาครอบครัวย เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมต่อการให้การปรึกษาในทุกวัฒนธรรม

4. ขั้นตอนและวงจรการพัฒนาโปรแกรม เป็นการนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาประยุกต์ใช้ โดยเริ่มพัฒนาจากวงจรเล็กแล้วขยายไปสู่วงจรที่ใหญ่ขึ้น ทำให้เห็นความเสถียรของโปรแกรมต่างๆ มีการพัฒนาที่เป็นลำดับขั้นตอนชัดเจน มีการวางแผน ลงมือปฏิบัติ สังเกต และสะท้อนผลการปฏิบัติจากการให้การปรึกษา ด้วยวิธีการสัมภาษณ์พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้ให้การปรึกษากับผู้เข้ารับการศึกษา ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลในเชิงลึก

ข้อค้นพบที่เป็นจุดอ่อนของการศึกษานี้

การพัฒนาโปรแกรมการให้การปรึกษาคอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล เป็นการให้การปรึกษาคอบครัวและมีการติดตามผลในช่วงระยะเวลาสั้นๆ จึงอาจไม่ได้ผลที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. โปรแกรมการให้การปรึกษาคอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล พัฒนาขึ้นจากการให้การปรึกษาคอบครัวในบริบทสังคมปัจจุบันของพื้นที่การศึกษา เช่น สภาพเศรษฐกิจ และสังคมสภาพแวดล้อม และเหตุการณ์ความไม่สงบ สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ให้การปรึกษา อาทิ อาจารย์ที่ปรึกษา นักจิตวิทยาให้การปรึกษา และนักจิตบำบัดคอบครัว ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนอนุบาล สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ที่จะนำโปรแกรมการให้การปรึกษาคอบครัวไปใช้ในการให้การปรึกษา ควรทำการศึกษาบริบทของพื้นที่ ขอบเขต และกลุ่มตัวอย่างที่จะนำไปใช้ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และควรทดสอบทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบริบทของสังคม เพื่อความเหมาะสม ทันสมัย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการให้การปรึกษาคอบครัว

2. โปรแกรมการให้การปรึกษาคอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล เป็นกรณีศึกษาให้การปรึกษาคอบครัวในจังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี แต่เนื่องจากการให้การปรึกษาคอบครัวตามทฤษฎีของเซเทียร์ มีความเป็นสากล จึงน่าจะนำไปใช้ในเขตพื้นที่อื่นๆ ได้ด้วย แต่การใช้ต้องทำโดยผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ (professional) ผู้ที่มีการอบรมทางด้าน การให้การปรึกษา เพราะจะต้องรู้จักการปรับเทคนิคปลีกย่อยให้เหมาะสมกับบริบทสังคมวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นซึ่งแตกต่างกันไป จึงจะทำให้การใช้โปรแกรมได้ผลดี และเป็นประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย พบว่า

1. แบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว เกิดจากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดาที่บุตรมีและไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ช่วงอายุ 4-5 ปี ในพื้นที่จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังนั้น หน่วยงานที่ทำงานด้านการให้การปรึกษาคอบครัว อาทิ ศูนย์ให้การปรึกษา สำนักงานสาธารณสุข โรงพยาบาล และสถาบันการศึกษา ทั้งในส่วนของภาครัฐ และเอกชน ควรกำหนดนโยบายการเสริมสร้างความรู้สู่การปฏิบัติ ด้วยการนำ

2. แบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว ไปประยุกต์ใช้โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครอบครัวชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม ชาวไทยเชื้อสายจีน และชาวไทยที่นับถือศาสนาคริสต์ในภูมิภาคต่างๆ ที่บุตรอยู่ชั้นอนุบาล ช่วงอายุ 4-5 ปี ตลอดจนครอบครัวที่เตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นบิดามารดา อันเป็นการป้องกันและลดปัญหาความก้าวร้าวรุนแรง ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุขที่ยั่งยืนทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

3. ผลการศึกษา พบว่าโปรแกรมการให้การปรึกษาคอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในพื้นที่พหุวัฒนธรรม ดังนั้น หน่วยงานด้านการให้การปรึกษาคอบครัว อาทิ ศูนย์ให้การปรึกษา สำนักงานสาธารณสุข โรงพยาบาล

และสถาบันการศึกษา ทั้งในส่วนของภาครัฐ และเอกชน ควรกำหนดนโยบายการเพิ่มพูนความรู้ และความเชี่ยวชาญชำนาญการ โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่บุคลากรในหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการให้การศึกษารอบครัว อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยมีวิทยากรผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้โปรแกรมการให้การศึกษารอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล เพื่อให้บุคลากรที่ทำงานด้านการให้การศึกษารอบครัว สามารถให้การศึกษารอบครัวจำนวนมากขึ้น อันเป็นการเพิ่มคุณภาพของการให้การศึกษารอบครัว และนำพาครอบครัวสู่ความสงบสุข ซึ่งมีผลทำให้สังคมโดยรวมมีความสงบสุขด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งยังคงมีความรุนแรงอยู่

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ พบว่า

1. การพัฒนาโปรแกรมการให้การศึกษารอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล เป็นการให้การศึกษารอบครัวและมีการติดตามผล ในช่วงระยะเวลาสั้นๆ อาจไม่ได้ผลที่ยั่งยืน เด็กอาจกลายเป็นคนชอบใช้ความรุนแรงเป็นพวกอันธพาล ทำให้ครอบครัวขาดความสงบสุข และกลายเป็นปัญหาสังคมในอนาคต ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาแบบเดียวกันนี้ แบบระยะยาว (longitudinal study) และมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และควรมีการขยายผลการให้การศึกษารอบครัวที่บุตรมีพฤติกรรมก้าวร้าว อยู่ในช่วงวัยอื่นๆ ในช่วงอายุที่มากขึ้น

2. โปรแกรมการให้การศึกษารอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล เป็นการผสมผสานระหว่าง แบบแผนการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการสื่อสารในครอบครัว เข้ากับกระบวนการให้การศึกษารอบครัวตามทฤษฎีของเซเทียร์ ดังนั้นการวิจัยในอนาคตควรมีการเปรียบเทียบกับทฤษฎีอื่นๆ เช่น ทฤษฎีเหตุผลและอารมณ์ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เพื่อประเมินว่าการให้การศึกษารอบครัวแบบใดมีประสิทธิภาพต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาล อันจะนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมการให้การศึกษา

ครอบครัวที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ดุชนิพนธ์เล่มนี้ ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันพระปกเกล้าฯ ดำเนินงานจนสำเร็จเรียบร้อย ได้ด้วยความเสียสละ อุตสาหะ อนุเคราะห์ช่วยเหลือ ด้วยน้ำใจจากบุคคลหลายท่านที่เป็น “ครู” ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดุชนิพนธ์เล่มนี้เริ่มต้นจาก ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ อดีตประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา ที่นำผู้วิจัยเข้าสู่เส้นทางการศึกษาวิจัย ศาสตราจารย์ ดร.ศรีเรือน แก้วกังวาน ประธานกรรมการสอบ ผู้ชี้แนะแนวทางผู้วิจัยเข้าสู่เส้นทางการให้การการศึกษา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.วรเดช จันทรศร ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา ที่ให้ความเมตตาแนะนำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร กฤษณะรังสรรค์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาดุชนิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงดี กรรมการที่ปรึกษาดุชนิพนธ์ ที่คอยถามไถ่ ให้กำลังใจ ทุ่มเทเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้มุมมอง ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย แก่ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ตลอดจนขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำแนะนำเพิ่มเติม กระทั่งดุชนิพนธ์สำเร็จอย่างสมบูรณ์

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ผู้เป็นที่รัก ผู้ให้กำลังใจ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้บังคับบัญชาที่ให้โอกาสในการศึกษา สถาบันพระปกเกล้าฯ ผู้สนับสนุนทุนวิจัย คุณทวีติยา สินธุพงศ์ และเรือโทชำนาญ แดงทอง ที่เป็นกำลังใจและให้ความอนุเคราะห์อย่างต่อเนื่องด้วยดีเสมอมา สารและประโยชน์ที่พึงได้รับจากดุชนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2547). *การทบทวนองค์ความรู้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องระบอบติดยาของปัญหาสุขภาพจิตและโรคทางจิตเวช*. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กรมสุขภาพจิต. (2548). *เด็กกรุงเทพฯก้าวร้าว-เรียนรู้ทางเพศเร็ว*. สืบค้นเมื่อ 13 กรกฎาคม 2552 จาก กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เว็บไซต์: <http://www.dmh.go.th>
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553). *สถิติตัวบ่งชี้สภาวะการณ่เด็กและเยาวชน (child watch)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน : 3-5 ขวบ*. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- ทิพย์วัลย์ สุทิน. (2539). *การลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนวัยรุ่นโดยรูปแบบการปรับพฤติกรรมด้วยปัญญา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุชนา เหลืองอังกูร. (2550). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการวิจัยโดยผู้ปฏิบัติงาน*. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2550 จาก <http://eclassnet.kku.ac.th>
- ผกา สัตยธรรม. (2552). *สุขภาพจิตเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2542). *การให้คำปรึกษาครอบครัวตามแนวนุชนิยม*. *วารสารการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา*, 1(2), 30-31.
- วรารณณ์ ตระกูลสฤษดิ์. (2545). *จิตวิทยาการปรับตัว*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2549). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สไตส์ คัมทรีพยอนันต์. (2554). *ครอบครัวบำบัดสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัวและเด็ก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2545). *การวัดและประเมินแนวใหม่: เด็กปฐมวัย*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. (2547). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัยปัญหาปัจจุบันและการวิจัยอนาคตไกล*. กรุงเทพฯ: เพ็ญฟ้าพรินต์.
- สุพร ประเสริฐราชกิจ. (2541). *รวมประวัติสัญลักษณ์จังหวัดและตราสถาบันต่างๆ ของไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณ และวิลาสลักษณ์ ชวัลลี. (2542). *การทดลองใช้และตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานวัดสติปัญญาทางอารมณ์ของชีพและคณะ*. *เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องทฤษฎีและการวัดอีคิว*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). *จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: เพ็ญฟ้า พรินต์.
- Aronson, E., Wilson, T. D., & Akert, R. M. (2007). *Social psychology*. 6th ed. Garden City, NY: Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1973). *Aggression: A social learning analysis*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall
- Banks, T., & Dabbs, J. M. (1996). Salivary testosterone and cortisol in delinquent and violent urban subculture. *Journal of Social Psychology*, 136(1), 49-46.
- Browne, K. D., & Hamilton-Giachritsis, C. (2005). The influence of violent media on children and adolescents: A public-health approach. *Lancet*, 36(5), 702-10.
- Buss, A. H. & Perry, M. (1992). The aggression questionnaire. *Journal of Personality and Social Psychology*, 63(3), 452-459. Retrieved November 14, 2007, from <http://www.atkinson.yorku.ca/~psycstest/aggress.pdf>

- Creswell, J. W. (2002). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative approaches to research*. Upper Saddle River, NJ: Merrill/Pearson Education.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: Quantitative, qualitative, and mixed methods approaches*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage.
- David, B., & Margaret, S. (2003). *Education: Entertainment and learning in the home*. Philadelphia: Open University Press.
- DePoy, E. Hartman, A., & Haslett, D. (1999). Critical action research: A model for social work knowing. *Social Work*, 44(6), 560-570.
- Eron, W. L. (1993). The effects of strategy games on measures of problem solving, mathematics anxiety, and logical reasoning on selected undergraduate elementary education majors. *Dissertation Abstracts International*, 94(7), 79-A.
- Haber, R. (2002). Virginia Satir: An integrated, Humanistic approach. *Contemporary Family Therapy*, 24(1), 23-34.
- Hilda, L. J. (2005). *Early education curriculum: A child's connection to the world*. 3rd ed. Texas: Stratford Publishing Services.
- Hogan, M. J. (2005). Adolescents and media violence: Six crucial issues for practitioners. *Adolescent Clinics*, 42(1), 409-14.
- Jarvinen, P. (2007). Action research is similar to design science. *Quality & Quantity*, 41(1), 37-54.
- Kemmis, S. & McTaggart, R. (2000). Participatory action research In: N. K. Denzin, & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of Qualitative Research*. 2nd ed. Thousand Oaks: Sage.
- Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso, D. (1997). Competing models of emotional intelligence, (in Press) In R. J. Sternberg (Ed.). *Handbook of human intelligence*. New York: Cambridge.
- McKonald, C.D., D'Amico, L., & O'Laughlin, E. M. (2000, April). *Relational aggression and victimization in middle-school students*. Paper presented at the 2000 Biennial meeting of the conference on human development. Memphis, TN.
- McVey, V., & Mary, D. (1999). Violence on television: How teachers can help parent affect positive change nutrition, health and safety. *Journal of Early Education and Family Review*, 7(2), 36-45.
- O' Halloran, M. S., & Weimer, A. K. (2005). Changing roles: Individual and family therapy In the treatment of anorexia nervosa. *The Family Journal*, 13(2), 181-187.
- Polkinghorne, D. E. (2005). Language and meaning: Data collection in qualitative research. *Journal of Counseling Psychology*, 52, 137-145.
- Satir, V. (1983). *Conjoint family therapy*. 3rd ed. Palo Alto, CA: Science & Behavior Books.
- Satir, V., & Baldwin, M. (1983). *Satir step by step*. Palo Alto, CA: Science and Behavior.
- Tremblay, R. E. (2002). Prevention of injury by early socialization of aggressive behavior. *Injury Prevention*, 8(4), 17-21.

Tremblay, R. E. (2003). Why socialization fails. The case of chronic physical aggression. In B. B. Lahey, T. E. Moffitt, & A. Caspi (Eds.), *Causes of conduct disorder and juvenile delinquency* (pp. 182-224). New York: Guilford Press.

Tremblay, R. E., Nagin, D. S., Séguin, J. R., Zoccolillo, M., Zelazo, P. D., Boivin, M., et al. (2004). Physical aggression during early childhood: Trajectories and predictors. *Pediatrics*, 114(1), 43-50.

Vijitra Saiong her Ph.D. Candidate in Counseling Psychology in 2011 from the Doctor of Philosophy Program in Development Administration of Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand. She also earned her Master of Education (Educational Psychology) in 2005 from Prince of Songkla University, Thailand and Bachelor of Social Studies in 2001 from Yala Rajabhat university, Thailand. Vijitr Saiong is currently the teacher and researcher of Yala Technical Colledge, Thailand. Her research interest covers counseling psychology, research methods in counseling psychology, social psychology and educational psychology.